

**Plaatsingslijst van het
onderzoeksarchief van
J. Ridderbos (* 1942 - † 2018)
en aanvullingen**

Samengesteld door J. Ridderbos en R.H.M van Kinschot

Historisch Documentatiecentrum voor het
Nederlands Protestantisme (1800-heden)
Vrije Universiteit Amsterdam
De Boelelaan 1105
1081 HV Amsterdam

Collectie nummer: 727
Mei 1999, juni 2022

Plaatsingslijst

Inhoud

1	1933-1936	27	Kerk en Staat; Volkseenheid
2	1936-1939	28	Kerken en Joden in WO II
3	1939 t/m 04.1940	29	Kerken en oorlog/vrede
4	1940, mei t/m december	30	Kerken en WO II: oecumene; Visser 't Hooft
5	1940-1941 (politiek)	31	St. Michielsgestel + Dossiers Gijzelaars
6	1941/1, 1e gedeelte	32	NSB & christendom/kerk (1933 t/m 1940)
7	1941/1, 2e gedeelte	33	NSB-propaganda
8	1941/2, 1e gedeelte	34	Onderzoek, eigen: Archieven
9	1941/2, 2e gedeelte	35	Onderzoek, eigen: Correspondentie/interviews
10	1942	36	Onderzoek, eigen: Thema's
11	1943	37	Pers
12	1944	38	Protestantse aanhangers van fascisme en nationaal-socialisme
13	1945-1952	39	Publicaties 1940-1945
14	ARP/Colijn	40	Schilder, K. (1890-)
15	Banning en Buskes	41	Socialisme contra nationaal-socialisme; dossier Scheps
16	Bestrijding van Fascisme en Nationaal-Socialisme	42	Van der Vaart Smit
17	Boissevain, W. Th.	43	Varia
18	Christenen contra socialisme	44	Vrijmaking (1): Voorspel
19	Comit, van Waakzaamheid / Eenheid Door Democratie	45	Vrijmaking (2): Groningen, K. Schilder in
20	Duitse Kerkstrijd, Van Raalte, Van Roon	46	Zuivering
21	Generale Synode en Theologische Hogeschool (a)	47	(On-)verwerkt verleden
22	Generale Synode en Theologische Hogeschool (b)		
23	Generale Synode en Theologische Hogeschool (c)		
24	Illegale Pers, o.a. Trouw		
25	Illegaliteit		
26	Kampen voor/in WO II		

m = map

s = stuk

b = boek

bu = bundel

- Doos 1**   **1933-1936** [Nb. Zie dozen 16, 33 en 32 Bestrijding van Fascisme en Nationaal-Socialisme, NSB-propaganda, NSB & christendom/kerk 1933 t/m 1940.]
- m 1   De jaren dertig; enkele artikelen over
- m 2   1933; gegevens over het jaar * , o.a. overlijden Lindeboom en Bouwman
- m 3   Plaatsbepaling 1933; m.n. gegevens over kerkelijk krachtenveld
- m 4   Schilder in 1933; GS Middelburg 1933
- m 5   Brieven van Schilder aan Chr. Teeuwen
- m 6   1933, situatie in Duitsland (politiek en kerkelijk) [Zie doos 20, Duitse Kerkstrijd, Van Raalte, Van Roon.]
- m 7   Artikelen in *AR Staatskunde* over fascisme (Beumer en Severijn), Kerk en Staat (Grosheide), Hitler (Nederbragt), nationaal-socialisme (Westerveld), Duitse kerkstrijd (Dooyeweerd); R.A. den Ouden: 'AR beginselen en de Staatsleer van Fascisme en Nationaal-Socialisme', gestencild, 39 + 3 pagina's, uitgave Kuyperhuis, Den Haag 1933, én Supplement, 30 pagina's (origineel) [Zie doos 27, Kerk en Staat; Volkseenheid.]
- m 8   Redevoeringen dr. L. v.d. Zanden [Zie doos 16 L. van der Zanden: *Kerk en nationaal-socialisme*, Kampen 1934]
- m 9   ARP, o.a. origineel propagandamateriaal
- m 10   Schilder en de NSB
- m 11   Classis Leiden tegen de NSB, 8 maart 1934
- m 12   Kerkelijke tucht; o.a. stukken uit het archief GK Werkendam
- m 13   Aantekeningen uit *Volk en Vaderland*
- m 14   Uitgebreid dossier Roskam [Zie doos 38, Protestantse aanhangers van fascisme en nationaal-socialisme.]
- Doos 2**   **1936-1939** [Zie doos 29, Kerken en oorlog/vrede].
- m 1   Schilder 1935-1936; o.a. over *Calvinistisch Weekblad*, reacties Buskes en Miskotte op NSB-besluit [Zie Doos 15, Banning en Buskes.]
- m 2   GS Amsterdam 1936
- m 3   GS Amsterdam 1936, comitézittingen
- m 4   GS Amsterdam 1936, Van der Vaart Smit (uitgebreid dossier Zwijndrecht-Groote Lindt)
- m 5   Ned. Christelijk Persbureau 1937-1938, kopieën en originelen
- m 6   CDU, o.a. origineel propagandamateriaal
- m 7   CDU, reactie Buskes op synodebesluit
- m 8   1936-1939, diverse stukken
- m 9   Stukken over promotie S. Zuidema (op laatste synode-dag)
- m 10   Voor- en nageschiedenis besluit tegen CDU en NSB
- Doos 3**   **1939 t/m 04.1940¹**
- GS Sneek 1939**
- m 1   Stukken over GS Sneek 1939
- m 2   Stukken over 70e verjaardag Colijn; NSB in het Nederlandse leger en in Nederlandsch-Indië
- m 3   Correspondentie K. Schilder
- m 4   Diverse stukken, o.a. Van der Vaart Smit, Oecumenisch Bureau

¹ Zie G. Harinck (ed.): *K. Schilder. Verzamelde werken 1940-1941*, Barneveld 1995.

- m 5 Diverse stukken 01 t/m 04.1940
- m 6 Christelijke vakvereniging (ivm synode-besluit)
- s 1 *Nationaal Centrum*, uitgave juni 1939
- s 2 Extra-nummer van *De Standaard*, 22 juni 1939, ter gelegenheid van de 70e verjaardag van H. Colijn
- s 2 'Nederland paraat', bijvoegsel bij *De Standaard* van 29 februari 1940
- Doos 4 1940, mei t/m december¹**
- b 1 Sikkes, J.H.: *In geval van een vijandelijken inval. Ambtelijk gedrag in bezettingstijd en de daarvoor geldende aanwijzingen*, Deventer 1985
- bu 1 De 'aanwijzingen'
- bu 2 Artikel H.-E. Volkmann over bezetting Nederland
- s 1 Artikelen over Mei-dagen 1940
- s 2 Kleffens, E.N. van: *Overzicht van de gebeurtenissen enz*, Ergens in Nederland 1942
- m 1 Stukken over generaal Winkelman
- m 2 Stukken van Protestantsch Hulpcomité voor Uitgewekenen om Ras of Geloof, kopieën en originelen
- m 3 Mei t/m augustus 1940, diverse stukken
- m 4 Schilders arrestatie en gevangenschap²
- m 4a Eigen conclusies over Schilders arrestatie
- m 5 September t/m december 1940; GS en Deputaten voor de Correspondentie met de Hooge Overheid
- bu 3 Reacties uit de kerken op het niet-voorlezen van het adres aan de Rijkscommissaris, 10-11.1940
- m 6 Classis Rotterdam in najaar 1940
- bu 4 A. Zijlstra, naar Buchenwald
- m 7 Schilders gevangenschap, H.H. Kuyper over
- m 8 Van der Vaart Smit, juni t/m december 1940
- m 9 Schilders gevangenschap, gereformeerde kerkbladen over, september t/m december 1940 (originelen)
- m 10 Schilder, december 1940
- m 11 W. v.d. Vegt aan Den Hartogh, ivm censuur over lid NSB in Goes
- Doos 5 1940-1941 (politiek) [Zie doos 14, ARP/Colijn.]**
- m 1 College van Secretarissen-Generaal 1940-1941
- m 2 Convent der Kerken, juni 1940 - maart 1941
- m 3 Brochure J. Eijkman [Zie doos 5, 1940-1941 (politiek), map Brochure J. Eijkman.]
- m 4 Stukken van/over Nederlandsche Unie
- m 5 Collecten, augustus 1940 - januari 1941
- m 6 Dienstbesprekingen bei GK Schmidt
- m 7 Verordeningen, excerpten uit
- m 8 Raad van Voorlichting
- m 9 Voorstudie J. Ridderbos over Raad van Voorlichting
- m 10 Circulaires Deputaten voor de Correspondentie, Moderamen Generale Synode en Evacuatie-deputaten (originelen)

¹ Zie Harinck, K. *Schilder. Verzamelde werken*.

² Zie voor zijn brieven uit deze tijd W.G. de Vries: *K. Schilder als gevangene en onderduiker*, Groningen 1977 p. 10-41.

- Doos 6   1941/1, 1e gedeelte¹**
- m 1   December 1940 t/m januari 1941, o.a. Donner, Kuyper
  - m 2   Moderamen GS
  - m 3   A. Dondorp aan Den Hartogh, ivm H.H. Kuyper
  - m 4   Januari t/m maart 1941, o.a. Convent en Deputaten
  - m 5   Maart 1941, GS Sneek
  - m 6   Lezing Schilder op 17 maart 1941
  - m 7   Voorstudie J. Ridderbos over 12.1940 t/m 03.1941
  - m 8   Voorstudie J. Ridderbos over J. Donner
  - m 9   Dossier J.C. Tenkink, S.G. Justitie
- Doos 7   1941/1, 2e gedeelte**
- m 1   Gedetailleerde beschrijving van de inhoud van deze Doos
  - m 2   Maart 1941, J. Donner
  - m 3   Maart 1941, GS Sneek
  - m 4   Maart t/m juni 1941, GS en Deputaten
  - m 5   Arbeidsdienst, april t/m juni 1941
  - m 6   Jeugd, maart t/m juni 1941
  - m 7   Joden, maart t/m juni 1941
  - m 8   Persvrijheid, mei en juni 1941 [Zie doos 37, Pers.]
  - m 9   Radio en Onderwijs, december 1940 t/m zomer 1941
  - m 10   Schoolraad, K. Dijk [Zie dossier K. Dijk in doos 31, St. Michiels-
gestel. en G.M. den Hartogh
  - m 11   Kuyper, maart t/m juni 1941
  - m 12   Schilder, maart t/m juni 1941²
  - m 13   Van der Vaart Smit, geheel 1941
- Doos 8   1941/2, 1e gedeelte**
- m 1   Stukken over de inhoud van deze doos
  - m 2   Klimaat, o.a. Map met spottekeningen ‘Christus in Engeland’ (ori-
gineel)
  - m 3   ARP, o.a. handgeschreven herinneringen Henk van Andel, werk-
zaam aan het Kuyperhuis
  - m 4   Verbod christelijke vakbeweging
  - m 5   Arbeidsdienst juli 1941
  - m 6   Schilder, juli t/m december 1941
  - m 7   Kerkelijke stukken september 1941
  - m 8   Kerkelijke vergaderingen tegenover Deputaten CHO, ivm Ar-
beidsdienst
  - m 9   Nazi’s tegen Politiek Christendom
  - m 10   Arbeidsdienst, classis Den Bosch
  - m 11   Deputaten en GS
  - m 12   GS Sneek
  - m 13   GS Sneek, kladnotulen
- Doos 9   1941/2, 2e gedeelte**
- m 1   Audiëntie bij Rijkscommissaris
  - m 2   Theologische Hogeschool
  - m 3   Kerk en Israël
  - m 4   Gereformeerd Jeugdwerk, juli t/m december 1941

¹ Zie Harinck, K. *Schilder. Verzamelde werken.*

² Zie Harinck, K. *Schilder. Verzamelde werken*

- m 5 Kerkelijke pers, verboden bladen (kopieën en originelen) [Zie doos 37, Pers.]
- m 6 Schoolraad, juli t/m december 1941
- m 7 Knoop, ds. H.
- m 8 preek Schilder op 14 december 1941
- m 9 Kuyper, o.a. Briefwisseling tusschen Kuyper en Schilder, gestencild
- m 10 Van der Vaart Smit, augustus t/m december 1941

Doos 10 1942

- m 1 Donner, geheel 1942
- m 2 GS Sneek/Utrecht, mei-juni 1942
- m 3 GS Sneek/Utrecht, augustus 1942
- m 4 GS Sneek/Utrecht, oktober 1942
- m 5 GS Sneek/Utrecht, november 1942
- m 6 Arbeidsdienst
- m 7 Theol. Hogeschool
- m 8 Voor Joden Verboden
- m 9 Gereformeerd Jeugdwerk
- m 10 Kerkelijke pers [Zie doos 37, Pers.]
- m 11 Terugblik op 1942 door een Duitse instantie
- m 12 Kerkeraad Kampen, 4 februari 1942, bordjes Voor Joden verboden, en Leergeschillen
- m 13 Den Hartogh
- m 14 Schilder, colleges etc. januari t/m juni 1942
- m 15 Schilder, geheel 1942¹
- m 16 Meer en Bosch te Heemstede, door NSB ontruimd; artikel J. Ridderbos over deze zaak in *Hervormd Nederland*

Doos 11 1943 [Zie doos 44, Vrijmaking, Voorspel.]

- m 1 Donner, geheel 1943
- m 2 Bespreking hervormden en gereformeerden
- m 3 Verhouding protestant en rooms-katholiek
- m 4 GS Sneek/Utrecht, januari 1943
- m 5 Bidstond 21 februari 1943
- m 6 Classis Utrecht, nav brief classis Zeist
- m 7 GS Sneek/Utrecht, april 1943
- m 8 GS Utrecht 1943, juni 1943
- m 9 GS Utrecht 1943, september 1943
- m 10 GS Utrecht 1943, november 1943
- m 11 GS Utrecht 1943, december 1943
- m 12 Kerkelijke pers [Zie doos 37, Pers.]
- m 13 Theol. Hogeschool
- m 14 Den Hartogh, adviezen
- m 15 D. Nauta over tekenen van verklaring door studenten
- m 16 Kuyper
- m 17 Schilder

---

¹ Zie voor de wijze waarop Schilder het 'schrijfverbod' ontdeek: Th.J.S. van Staalduine: 'Kerkelijke persvrijheid. De kwestie Rietberg (1942-1943), in Harinck, G. en D.Th. Kuiper (red.): *Anderhalve eeuw protestantse periodieke pers*, Meinema 1999, p. 135-156, m.n. p. 154.

- m 18 Schouten, E: 'De roep tot bezinning' (emeritus-predikant van Amersfoort, NSB-gezind); reactie Jelle Harm Schepers (= J.H. Scheps [Zie voor hem doos 41, Socialisme contra nationaal-socialisme; dossier Scheps.])
- m 19 Van der Vaart Smit

- Doos 12 1944** [Zie doos 44, Vrijmaking, Voorspel.]
- m 1 Donner, geheel 1944
- m 2 Bespreking hervormden en gereformeerden
- m 3 GS Utrecht 1943-1944, februari 1944
- m 4 GS Utrecht 1943-1944, maart 1944
- m 5 GS Utrecht 1943-1944, juni 1944
- m 6 GS Utrecht 1943-1944, juli 1944
- m 7 GS Utrecht 1943-1944, augustus 1944
- m 8 Dossier Frits de Zwerver (ds. F. Slomp)
- m 9 Theol. Hogeschool
- m 10 Pers [Zie doos 37, Pers.]
- m 11 Rost van Tonningen, M.M. - Duijnste, J.L.A.B.
- m 12 Kaptein, A., juli/augustus 1944
- m 13 Kuyper
- m 14 Nelis, H.
- m 15 Schilder, Greijdanus, Den Hartogh, Knoop

- Doos 13 1945-1952**
- m 1 1945, januari t/m mei
- m 2 Conferentie Geref. Kerken in bevrijd Zuid-Nederland, 19 t/m 23 maart 1945
- m 3 Verslag reis van W.M. le Cointre in Noordelijke provincies, 7 t/m 10 mei 1945; + brief van 28 juli 1945
- m 4 Verklaring C. Veenhof, 14 Augustus 1945, en reactie Generale Synode
- m 5 Schilder, K., 1945-1952; o.a. stukken Ministerie van Justitie (aanvraag koninklijke onderscheiding).
- m 6 Correspondentie K. Schilder en G.M. den Hartogh, 24.05 - 03.06.1950; kopieën
- m 7 Schilder contra Van der Vaart Smit
- m 8 Stukken H.H. Kuyper, o.a. 'eerherstel, In Memoriam's, brief Schilder aan J.J. Buskes
- m 9 Stukken ivm Neurenberg
- m 10 Donner, 1945-1953
- m 11 GS Zwolle 1946, september 1946
- m 12 Correspondentie Th. Delleman - J. Donner over Verzetsboek
- m 13 Diverse stukken
- m 14 Dossier J. Donner
- m 15 Stukken met betrekking op 1e Vergadering Wereldraad van Kerken te Amsterdam, augustus 1948 [Tekst toespraken Barth en Brunner; verslag persconferentie met Barth; krantenknipsels] Enkele publicaties van K. Schilder Rede van K. Schilder, en reacties hierop, in *De Weg Terug. Verslag der conferentie van jeugdleiders enz. 21 en 22 Augustus 1945*, z.p./j; gedrukt

Schilder, K. en P. Deddens: *Eerste- of tweedehands gezag. Bijdrage tot de kennis der jongste kerkelijke procedure*, Groningen z.j.

Schilder, K.: *Is de term 'algemeene genade' wetenschappelijk verantwoord?*, Kampen 1947

Schilder, K. (red.): *Handboek ten dienste van de GKIN (onderhoudende artikel 31 K.O.)*, Goes 1946

Bijlagen bij het Kerkelijk Handboek enz., Goes 1946

Verzameling bevrijdingspreken

Buskes, J.J.: *De tyrannie verdrijven! Vier toespraken na de bevrijding*, Amsterdam 1945

Couvée, D.J.: *Die tyranny verdreven*, Den Haag (1945)

Miskotte, K.H.: *Gods vijanden vergaan. Predikatie uitgesproken in de Dankdienst bij de bevrijding van Nederland op woensdag 9 Mei 1945 te 10 uur*, Amsterdam 1945

Strijd, Kr.: *Het evangelie in bewogen dagen*, 3e druk Hengelo (1945)

Strijd, Kr.: *Kerk en internationale vragen*, Amsterdam 1946 (o.a. kritische reactie op Miskotte)

Dankdienst in de kerken en op de markten en openbare pleinen van steden en dorpen ter herdenking van Nederlands bevrijding uit de Duitse tyrannie in het jaar onzes Heeren 1945, z.p./j.

Doos 14 ARP/Colijn

- m 1 Dossier Colijn, m.n. mei 1940-februari 1941; kopieën van stukken uit het archief Rost van Tonningen ('prullenmand Kuyperhuis', geleegd door een 'foute' werkster)
- m 2 De Standaard in oorlogstijd (diverse originelen en correspondentie)
- s 1 Biografische aantekeningen van G.M.A. Laernoës, gedateerd 1975, getypt/gekopieerd
- b 1 H. Colijn: *Op de grens van twee werelden*, Amsterdam 1940
- b 2 A.G. Barkey Wolf: *Christus mea petra. Dr. H. Colijn in een rouwdienst herdacht*, Den Haag z.j.
- m 3 Nederland en Oranje (Amsterdam) / Hou en Trou, juli 1940 t/m 7 september 1940 (kopieën)¹ +
Brochure: 'Geestelijke vrijheid. Redevoeringen gehouden in de Apollohal te Amsterdam op 10 augustus 1940
Brochure J.R. Slotemaker de Bruïne: *Ons goed recht*, z.p./j. (na mei 1940)
Artikelen G.M. den Hartogh, + correspondentie met o.a. J.W. Noteboom [Zie dossier J.W. Noteboom in doos 31, St. Michielsgestel.]
'Het Woord Gods blijft', in *Antirevolutionaire Staatkunde* juli 1940 t/m oktober 1940
'Rechten en plichten in bezet gebied' (kopieën)

¹Zie voor de rol van Jan Kassies: Jan Rogier, 'Over Jan Kassies', in *Jan Kassies. Op zoek naar cultuur*, Nijmegen 1980, p. 11v.

- m 4 Dossier J.A.H.J.S. Bruins Slot, o.a. exemplaar van zijn brochure
Oorsprong en waarborg. Een 'Nederlandsche gedachte', Groningen 1940
- b 3 J.J.G. Boot: *Burgemeester in bezettingstijd*, Apeldoorn z.j.
Propagandamateriaal over 'Mannheimer-affaire', contra Colijn
(origineel) + Igor Cornelissen: *De brieven van Colijn. Roman*,
Amsterdam 1988
Brochure A.L. Constandse: *Van Calvijn tot Colijn*, Den Haag
1933

Doos 15 **Banning en Buskes**

Banning

- m 1 *Het nationaal-socialisme*, Arnhem 1e druk 1932, 4e druk 1933
[tijdens de bezetting verboden]
NSB-ers over Banning, kopieën
- m 2 Artikelen n.a.v. de honderdste geboortedag van Banning; o.a. polemiek in *Trouw* tussen J. Ridderbos en 'Banningianen'
- b 1 W. Banning: *Geloofstrijd. Godsdienstige houding in deze tijd*, 3e druk Zeist 1941 (volgens het 'Woord vooraf' geschreven in de zomer van 1940)
- b 2 W. Banning: *Als een goed instrument*, Amsterdam 1946 (volgens het 'Woord vooraf' geschreven in het najaar van 1942, in het gijzelaarskamp te St. Michielsgestel)
- b 3 '*Terugblik en perspectief. Willem Banning 1888-1971*', Baarn 1972
- b 4 Borg, M.M. ter (red.): *Banning als denker*, Utrecht 1988

Buskes

- m 1 Artikelen enz. geschreven door Buskes, originelen en kopieën
- m 2 Correspondentie Buskes - Schilder, kopieën
- s 1 Concept-artikel J. Ridderbos over Buskes en Schilder
- s 2 J.M.E. de Velde Harsenhorst-de Blois: 'Woord en Wereld. Buskes' evangelisatiewerk in Amsterdam; doct. scriptie RU Utrecht
Brochures etc.
Antimilitairisme en Nederl. Geloofsbelijdenis (Het geval Schurer)
De drie groote vragen
Brandende vragen en actueele onderwerpen bezien in het licht van onzen tijd
Daar staat geschreven
C.D.U. en S.D.A.P.
Is godsdienst opium voor 't volk?
Volk en Vaderland, 2e en 4e druk
Nationaal-socialisme en Christendom
Kapelaan Rossaint en dominé Niemöller
De Blaasbalg (samen met Menno ter Braak)
stukken van Kerk en Vrede, Advent 1939 en begin 1940
Wat bezielt ze? (kopie)
De tyrannie verdrijven!
Antwoord op het Herderlijk Schrijven
artikel: '*De nieuwe theologie en het christelijk onderwijs*

Doos 16**Bestrijding van Fascisme en Nationaal-Socialisme**

- Aalders, W.J.: *Nieuw-Germaansche Theologie*, Amsterdam 1935
- Anema, A.: *De Italiaansch-fascistische staatsleer*, Assen 1933 [ARP]
- , *Grondslag en karakter van de Italiaansch-fascistische staatsleer*, Kampen 1934 [ARP]
- , *De fascistische leuze van den corporatieven staat*. Amsterdam 1934 [ARP]
- Aubert, Th.: *Aan den vooravond van de Hitleriaansche overwinning. De dreigende bolsjewistische revolutie*, Rotterdam z.j. (uitgave van 'Geloof en Vrijheid')
- Bergh, G. van den: *De democratische Staat en de niet-democratische partijen*, Amsterdam 1936 [SDAP]
- Börger, J.: *Is het fascisme en nationaal-socialisme logisch houdbaar?*, Rotterdam z.j. (uitgave van Logos, uitgeverij voor Philosophie en Cultuur)
- Buskes, J.J.: *Nationaal-socialisme en christendom. Een antwoord op de vraag: Is de N.S.B. christelijk?*, Rotterdam 1935 [CDU]
- Colijn, H.: 'Kamerrede uitgesproken in de Eerste Kamerzitting van Donderdag 8 Febr. 1934', Amsterdam 1934 [ARP]
- Constandse, A.L.: *Van Ebert tot Hitler*, Den Haag 1933
- Diemer, H.: *Geen buitenlandsche namaak, aldus geen N.S.B.*, Amsterdam 1935 [ARP]
- Hollander, J.: *Iets over de sociale gevaren van het fascisme*, Den Haag z.j. [ARP]
- , *Socialisme dat niet sociaal is. Enkele opmerkingen over het sociale beeld van het nationaal-socialisme*, Den Haag z.j. [ARP]
- , *Een 'nieuwe' maatschappij?*, Den Haag z.j. [ARP]
- Horreüs de Haas, G.: *Mussert en het nationaal-socialisme in Nederland*, Zwolle 1933 [SDAP]
- Janse, A.: *Burgerlijke of kerkelijke politiek*, Den Haag 1931; + 2e druk 1932 [ARP]
- , *Nationaal-socialistische fascistien-politiek gezien in den levensgang van Mussolini en in de propaganda zijner geestverwanten in Nederland*, Aalten 1932; + 2e druk (kopie), Aalten 1933 [ARP]
- , 'De nieuwe vorm van nominalistische wereldbeschouwing in het nationaal-socialisme', in *AR Staatskunde* 10 (1934) nr. 7, p. 289-310 [ARP]
- , *De nieuwe geest van de N.S.B.*, Aalten 1934 [ARP]
- Jansen, Joh.: *De leertucht over de leden der kerk*, Kampen 1936 [ARP]
- Klüsener, P.A.A.: *Nationaal-socialisme of calvinisme als nationale kracht*, Utrecht 1934
- Kohnstamm: *Psychologie van het anti-semitisme*, Amsterdam z.j.
- Krop, F.J.: *Un nazi découvre la France*, Rotterdam (uitgave van 'Geloof en vrijheid') z.j.
- Meeder, C.G.: 'Het fascisme', in *Annuaire* 1 (1930) nr.?, p. 38-49 [ARP]
- Oranje, J.: *De corporatieve staats- en maatschappij-gedachte*, z.p. 1934 [ARP]
- Prins, P.: *Voor de vrijheid tegen Mussert!*, Amsterdam z.j. [ARP]

- , *Wat wil Mussert? Iets over de N.S.B.*, Kampen 1934 [ARP]
 —, *'Hitler'-regiem en religie*, Aalten 1934 [ARP]
 Schilder, K.: >>Geen duimbreed'<<! *Een synodaal besluit inzake 't lidmaatschap van N.S.B. en C.D.U.*, Kampen 1936 [ARP]
 Serrarens, P.J.S.: *De revolutie van het hakenkruis*, Utrecht 1933 (uitgave van het Internationaal Christelijk Vakverbond)
 Siertsema, J.W.: *De Kerk en de N.S.B.*, + 4e druk Haarlem 1936 [ARP]
 Smeenk, C.: *De revolutionnaire 'totaal-staat'*, Hoorn 1933 [ARP]
 —, *Tegen valsche democratie en Nationaal-Socialistische Dictatuur*, Kampen 1937 (kopie) [ARP]
 Tieman, W.A.: *Mag de politieke democratie in Nederland langer gehandhaafd blijven?*, Amsterdam z.j. [CDU]
 Waal Malefijt, J.J. de: *De geestelijke achtergronden van het Duitse nationaal-socialisme*, (Amsterdam) 1934 [ARP]
 Zanden, L. van der: *Kerk en nationaal-socialisme*, Kampen 1934 [ARP]

Doos 17

- Boissevain, W. Th.** [Zie doos 27, Kerk en Staat.]
Evangelisch Katholiek (diss. UvA), Leiden 1929
De kansen der kerk, Amsterdam 1930
 'Christendom en Cultuur', in *Vox Theologica* jrg. 3 (1932) nr. 6, p. 146-154
Het 'Woord Gods' in de nieuwere dogmatiek, Amsterdam 1932
 'Kerk en gemeente', in *Vox Theologica* jrg. 4 (1933) nr. 5, p. 106-113
 'Openbaring en cultuur', in *Onder Eigen Vaandel*, jrg. 8 (1933) nr. 4, p. 285-303
Een christelijke staat. Uit de nalatenschap van Dr. Ph.J. Hoedemaker, Amsterdam 1935
De kerk en de nationaal-socialistische staat, Amsterdam 1935
 Samen met J. van Ham: *De kerk op den tweesprong*, Den Haag 1942
 G.J.J. Delfgaauw: *De Staatsleer van Hoedemaker* (diss. VU), Kampen 1963
 Dossier Boissevain

m 1

Doos 18

- Christenen contra socialisme**
 Bavinck, H.: *Christelijke Beginselen en Maatschappelijke Verhoudingen*, Utrecht 1908
 Diepenhorst, P.A.: *Naast het kruis de roode vaan?*, Amsterdam (1906)
Het Bolsjewisme dreigt, door Friedrich Muckermann S.J., Tilburg z.j.
 Ingwersen, A.: *Het portret of hoe de S.D.A.P. Colijn ziet*, Amsterdam z.j.
Is Sociaal-Democratie met Christendom vereenigbaar?, Kampen 1902
 Kolkert, W.J.: *Democratie*, Aalten 1933
 Sebestyén, J.: *Het communisme in zijn ware gedaante. Herinneringen aan het communistisch schrikbewind in Hongarije*, Kampen 1925 (kopie)

- Smeenk, C.: *Vreemde leeringen (Het religieus socialisme)*, Hoorn z.j.
Stelselmatige ondermijning van het gezag in Nederland, Rotterdam z.j. (uitgave Geloof en Vrijheid)
 Voorhoeve, J.N.: *Bolsjewisme en evangelie*, Den Haag 1931
- ‘Revolutie-poging Troelstra’**
- b 1 As, G.G. van (red.): *November-alarm. De revolutie-bedreiging in Nederland - November 1918*, Kampen 1919
- s 1 ‘Gedenkboek ter gelegenheid van het tienjarig-bestaan van den Bijzonderen Vrijwilligen Landstorm’, Den Haag 1928, kopie
- b 2 Boulogne, G.F.: *Handleiding ten behoeve van den Bijzonderen Vrijwilligen Landstorm*, 3e druk Den Haag 1932
- m 1 krantenknipsels en folders
Het Landstormblad. Orgaan ten behoeve van den bijzonderen landstorm, instituut tot steun aan het wettig gezag (verscheen maandelijks) [ingebonden] 1e jrg.1924 ontbreekt, 2e jrg.1925 nr. 1 t/m 11 (-nr 12), 3e jrg.1926 compleet, 4e jrg.1927 compleet, 5e jrg.1928 compleet, 6e jrg.1929 ontbreekt, 7e jrg.1930 compleet, 8e jrg.1931 compleet, 9e jrg.1932 compleet, 10e jrg.1933 ontbreekt, 11e jrg.1934 compleet, 12e jrg.1935 compleet
- Doos 19 Comité van Waakzaamheid / Eenheid Door Democratie**
 Vouwblad waarin het Comité zich presenteert, november 1936, origineel
 Brochures uitgegeven door het comité van waakzaamheid van anti-nationaal-socialistische intellectuelen, drie reeksen [tijdens de bezetting verboden]
- 1/3 *Antisemitisme en Nationaalsocialisme in Nederland*, 1e en 2e druk, Assen 1936 en 1937
- 2/10 Au, Wendel van der: *Literatuur onder het hakenkruis*, Assen 1939
- 2/8 Baert, J.: *De Vluchteling in Nederland*, Assen 1938
- 3/4 Banning, W.: *Jongeren van Holland, weest solidair*, Rotterdam 1940
- 1/7 Braak, Menno ter: *Het Nationaalsocialisme als Rancuneleer*, Assen 1937
- 1/5-6 Buskes, J.J.: *Het Nationaalsocialisme als bedreiging van de kerk: de les van Duitschland!*, Assen 1937
- 2/3 —, *Kapelaan Rossaint en dominé Niemöller. Twee processen in het Derde Rijk*, Assen 1938
- 1/2 Duinkerken, Anton van: *Katholicisme en Nationaalsocialisme*, Assen 1936
- 3/2 Gelderen, J. van: *De totalitaire staten contra de wereldhuishouding*, Rotterdam 1939
- 2/1 Hoetink, H.R.: *De Vrijheid der Wetenschap*, Assen 1938
- 1/4 Horreüs de Haas, H.: *De Mythe van de XXe Eeuw*, Assen 1937
- 1/10 Kersbergen, A.W.: *Onderwijs en Nationaalsocialisme*, Assen 1938
- 1/1 Kohnstamm, Ph.: *Het nationaalsocialisme als geestelijk gevaar*, Assen z.j.
- 2/5 Loenen, D.: *De Grieksche grondslagen van de Vrijheid*, Assen 1938
- 1/8 Noordenbos, O.: *Religie en Nationaalsocialisme*, Assen 1937

3/3 Nord, Max: *Documentenoorlog*, Rotterdam 1939
 2/9 Pos, H.J.: *Vrijheid, Staat, Mensheid*, Assen 1939
 2/4 Romein, Jan: *De sociale en economische grondslagen van het Fascisme*, Assen 1938
 3/1 —, *Het fascisme in de internationale politiek*, Rotterdam 1939
 1/9 Verwey-Jonker, H.: *De Vrouw en het Nationaalsocialisme*, Assen 1937
 2/7 *De 'Vrede' van München beoordeeld door Britse staatslieden*, Assen 1938
 Compleet met uitzondering van 2/2 (Brugmans) en 2/6 (Bonger)
Personen
 Braak, Menno ter, artikel 'De Joodsche Geest en de Litteratuur', kopie
 Catalogus tentoonstelling Menno ter Braak en het fascisme, z.p./j., kopie
 Duinkerken, Anton van, twee artikelen, kopie
 Pos, H.J., artikel over het comité, origineel, 1937
 (Marianne Baas,) artikel over Pos, in *Ad Valvas* dd 11.11.1988
 Artikelen enz. over het comité
 G.R. van der Ham, 1966, kopie
 L.R. Wiersma (1977), kopie
 A. Mellink (1981), kopie
 Tim Maas en Dick Pasman, doctoraal scriptie Amsterdam-VU, 1982
 Eenheid door democratie
 Propaganda-materiaal, origineel
 Diverse kopieën

Doos 20

Duitse Kerkstrijd, Van Raalte, Van Roon

b 1 G. van Roon: *Protestants Nederland en Duitsland 1933-1941*, Utrecht/Antwerpen 1973
 m 1 Kopieën uit boek 1
 m 2 Dossier G. van Roon
 m 3 Dossier Landbouw en Maatschappij, Drenthe
 m 4 Dossier Altreformierten 1931-
 m 5 Dossier Duitse Kerkstrijd, m.n. eerste fase
 m 6 Dossier J. van Raalte
 b 2 Jos Schnieder en Gijs van Westelaken: *De bus uit Dachau*, Amsterdam 1987
 m 7 Dossier Martin Niemöller, o.a. correspondentie met A.A. Spijkerboer n.a.v. een Podium-artikel van J. Ridderbos

Doos 21

Generale Synode en Theologische Hogeschool (a)

Generale Synode

Arnhem 1930, Rapport Zending onder de Joden
 Middelburg 1933, Rapport Zending onder de Joden, Acta + Rapporten
 Amsterdam 1936, Rapport Zending onder de Joden, Rapport Correspondentie met Buitenlandsche Kerken, Acta

- Doos 22**   **Generale Synode en Theologische Hogeschool (b)**
 Sneek 1939, Rapport Zending onder de Joden, Rapport Appèlrecht, Rapport Artikel 14 der Acta GS Amsterdam 1938, Voorloopig Agendum etc.
 Sneek/Utrecht 1940-1943, map stukken, V. Hepp: Minderheidsrapport, W.A. van Es en J. Verwoerd: Voorstel over de algemeene en bijzondere genade, J. Ridderbos: nota aangaande de 'algemeene genade', Rapport Algemeene Genade, Rapport aangaande de Leergeschillen, W.A. van Es, twee nota's Theologische Hoogeschool, Curatoren der, vergaderingen 20 augustus 1936- 6 juli 1937; 13 oktober 1937- 5 juli 1938; 16 september 1938 - 4 juli 1939; 8 - 9 juli 1940; 30 juni- 1 juli 1941 en 30 maart- 7 juli 1942
- Doos 23**   **Generale Synode en Theologische Hogeschool (c)**
Generale Synode
 Utrecht 1943-1945, Rapport Zending onder Heidenen en Mohammedanen, map stukken, Verslag W.C.F. Scheps (Kerknieuws), Acta
 Utrecht Buitengewoon 1946, Rapport Zending onder de Joden, Verslag W.C.F. Scheps (Kerknieuws), Acta
 Zwolle 1946, Acta
 Eindhoven 1948, Acta
 Den Haag 1949, Rapport Zending onder de Joden
 Theologische Hoogeschool, Curatoren der, vergaderingen 19 mei 1943 - 28 november 1945
- Doos 24**   **Illegale Pers, o.a. Trouw**
Trouw
 m 1   *Trouw* en 'Trouw-Mededeelingen', origineel
 m 2   *Trouw* en 'Trouw-Mededeelingen', kopieën
 b 1   Dick Houwaart (ed.): *Trouw. Een ondergrondse krant. Heruitgave van alle Trouwnummers uit de Tweede Wereldoorlog*, Kampen (1978)
 s 1   '9 augustus 1944 Vught 9 augustus 1946', kopie
 m 3   discussie in dagblad *Trouw*, mei 1993, met o.a. Podium-bijdrage van J. Ridderbos
 b 2   Vries, Hille (red.): *Een ophitsend geschrift. De geschiedenis van een illegaal blad*, Utrecht 1968
 b 3   Bak, Peter: *Harde koppen, rechte lijnen. De lokale en regionale edities van 'Trouw' in oorlogstijd*, Amsterdam 1993
Vrij Nederland
 m 4   enkele exemplaren *Vrij Nederland*, origineel
Andere vormen
 m 5   O.a. Randwijk, H.M. van : bijdragen aan *Onderdrukking en Verzet*, dl 3 (kopie)
 m 6   'Illegale gedichten'
 m 7   Krantenknipsels over illegale pers

- Doos 25   Illegaliteit**
- b 1   Aalders, W.J.: *Neutraliteit*, Baarn 1936
- m 1   Gereformeerden en het recht van opstand; o.a. A.A. van Schelven:
Het 'heilig recht' van opstand, Kampen 1920, en artikelen uit
de jaren dertig
- m 2   Illegale uitgaven uit antirevolutionaire kring (origineel)
(J.A.H.J.S. Bruins Slot:) Zes stellingen over de overheid in de be-
zettingstijd [diverse uitgaven; gestencild en gedrukt]
(W.P. Berghuis): 'Totale oorlog'; gedrukt
'Kerk en Staat'; gedrukt
'These I' en 'These II'; gedrukt
'Onze politiek in de toekomst' (extra-uitgave *Trouw*)
'Verplichtingen in den totalen oorlog'
- m 2   dossier V.H. Rutgers, o.a. artikel 'Toetsingsrecht', 29 november
1941¹
- b 2   Fortman, B. de Gaay: *Levensbericht van Prof. Mr V.H. Rutgers*,
Kampen (1945)
- m 3   Schippers, R.: 'Romeinen 13 naast Openbaring 13, *Vox Theolo-*
gica februari 1942
- m 4   (C.A. van Nood:) "Noodleugen" en "Krijgslist" (illegaal pam-
flet (origineel))
- m 5   Voorontwerp J. Ridderbos over Verzet
- m 6   Voorontwerp J. Ridderbos over Illegaliteit; reacties van o.a. H.
Berkhof, Hebe Kohlbrugge, A.H. van Namen en C. Troost
- m 7   Gerbrandy, P.S. én S.
- m 8   Stukken over LO/LKP; o.a. plan om K. Schilder te ontvoeren
- m 9   Stukken over ds. F. Slomp
- m 10   Tentoonstelling te Amsterdam over LO/LKP
De Zwerver. Weekblad der GOIWN en LO.-LKP.-Stichting, en-
kele nummers, o.a. 30 december 1949 = laatste nummer
Mededelingen van C.B.-L.O., nummer 15 juni 1948
- Lunterse Kring / Zwitserse weg**
- m 1   Lunterse Kring, o.a. brief van K. Barth (origineel); dossier Hebe
Kohlbrugge
- m 2   Enquêtecommissie, o.a. over Zwitserse weg
- m 3   Randwijk, H.M. van
- m 4   Touw, H.C.
- Communistisch verzet**
- m   Krantenartikelen, o.a. over Februari-staking
- Doos 26   Kampen voor/in WO II**
- m 1   Uittreksel uit Adriaan van Boven (= W.v.d.Kamp): *Jan Jansen in*
bezet gebied
- m 2   Dossier D.J. Buwalda
- m 3   Dossier R.J. Dam²
- m 4   Dossier H.M. Oldenhof [Zie dossier H.M. Oldenhof in doos 31,
St. Michielsgestel.]
- m 5   Dossier onderduikers in NOP

¹Zie voor hem C.M. Schulten: *'Zeg mij aan wien ik toebehoor'.* *Het verzetskruis*
1940-1945, Den Haag 1993.

²Zie voor hem Schulten: *'Zeg mij aan wien ik toebehoor'.*

- m 6 Brief fabrikant Berk (kopie)
- m 7 'De grote strijd tussen goed en kwaad', publicatie Chr. Academie voor Journalistiek
- m 8 Gemeente-archief Kampen en Walkate-archief
- bu 1-3 Dossier Siebrand
- b 1 J.B. Keuter: *Kampen in oorlogstijd*, 3e druk Kampen z.j.
- b 2 H.G. Leih: *Geschiedenis van de Gereformeerde Kerk van Kampen*, Kampen 1994
- b 3 J.H. Kok: *De 'Kamper-uien'... import. Benevens een overzicht der geschiedenis van Kampen's bloei en verval in vroegere eeuwen*, Kampen 1936
- b 4 *Herinnering en herdenking. Herdenkingssamenkomst van de voormalige illegale groepen te Kampen enz.*, Kampen (1945)
Verzameling publicaties:
  1. *Kamper Almanak*, Jrg. 1936-1937 t/m 1941-1942, en Jrg. 1946-1947
  2. R.G. Busser: 'De restauratie van de Synagoge te Kampen, in *Kamper Almanak 1985-1986*, p. 253-270
  3. J. van Gelderen: *Kroniek van de Jodenvervolgving Kampen 1940-1945*, overdruk uit *Kamper Almanak 1982-1983*, p. 305-318
  4. 'Tentoonstelling "Schatten van Kampen"', Groningen 1984

Doos 27 Kerk en Staat; Volkseenheid

Kerk en Staat

- Schokking, J. *Schetsen uit de Geschiedenis van Kerk en Staat in de Nederlanden gedurende de 16e en 17e eeuw*, Utrecht 1902
- Schuit, J.J. v.d. *Kerk en Staat* (Apeldoorn, rect. oratie), Dordrecht z.j. (=1929)
- Tummers, F. 'De Staatsleer van Calvijn in het licht zijner Theologie', in *Studiën* jrg. 64 (1932) nr. 117, p. 446-461
- Muller, F.P. 'De christelijke gemeente en de volksstaat', in *Eltheto* jrg. 88 (1933-1934) nr. 1, p. 22-29 [= Ned. vertaling]
Die Kirche und das Staatsproblem in der Gegenwart, Genève 1934
- Holk, L.J. van *De beteekenis van Volk en Staat en hun verhouding tot Godsdienst en Geschiedenis* z.p. 1934
- Ridderbos, J. 'De overheid en de wet Gods', in *A.R.-Staatkunde* (kwartaaluitgave), jrg. 8 (1934), p. 301v.
- Stufkens, N. 'De Kerk en het probleem van de Staat in de tegenwoordige tijd', in *Eltheto* jrg. 89 (1934-1935) december 1934
Rapport van de Eerste Nederlandsche Oecumenische Theologen Conferentie, Utrecht 1935
De Kerk in de Branding. Het conflict tusschen Kerk en Staat, Nijkerk z.j. (=1935) [exemplaar J.J. Buskes, met knipsels]
- Grosheide, F.W. 'Natuur en genade in het bijzonder bezien in hun beteekenis voor het staatkundig leven', in *AR Staatkunde* jrg. 11 (1935) nr. 12, p. 529-548
Rapport van de Tweede Nederlandsche Oecumenische Theologen Conferentie, Utrecht 1936
- Scholten, P. *Het Woord Gods in dezen tijd*, Zeist (NCSV) 1936
Het koninkrijk Gods, z.p. 1936 (uitgave van de Calv. Studenten Beweging); o.a. referaat V.H. Rutgers: 'Het Koninkrijk Gods en het Staatsleven'

- Boer, T. de'Barth - Brunner en het staatkundig leven' [Leidraad] Aalten 1936
- Eltheto* jrg. 90 (1935-1936) nr. 9, Themanummer Christelijke Politiek, met o.a. artikel W.Th. Boissevain [Zie doos 17, W.Th. Boissevain]
- Dooyeweerd, H.'De christelijke staatsidee' (=Referaat Toogdag ARJA) Rotterdam/Utrecht 1936 [met knipsels]
- Wieringa, E.H.'Kerk en Staat. Politiek als kerkelijk probleem', in *Woord en Geest* 02-23.10.1936
- Scholten, P. e.a.*Christen en Burger. Opstellen over de verhouding van christendom en staat*, Zwolle 1937 [exemplaar J.J. Buskes, met knipsels, = besprekingen door *De Standaard*, G.E. van Walsum, C.L. Patijn]
- Totaler Staat und christliche Freiheit*, Genève 1937
- Eltheto* jrg. 91 (1936-1937) nr. 79, Themanummer Kerk en Staat Nieuwsbulletin NCPVerslag Conferentie Kerk en Vrede, Kerk en Staat
- S. de Bruïne, G.H.*Is christelijke politiek mogelijk?*, Nijkerk z.j. (=1937) [exemplaar J.J. Buskes, met knipsels]
- Scholten, G.J.*Kerk en Staat* (NCSV, serie Sociaal-Politieke Vragen, nr. 4), Nijkerk z.j.
- S. de Brune, G.H.'Christen. Burger', in *Woord en Geest* 01-29.07.1938
- S. de Bruïne, G.H.'Het isolement van het christelijk volksdeel', in *Woord en Geest* 29.04 en 05.05.1939
- Scholten, L.W.G.*De Overheid U ten goede*, Franeker 1945 [exemplaar W.P. Berghuis, met brief van Scholten aan Berghuis d.d. 30 oktober 1945]
- Volkseenheid**
- Aankondigingen en programma van de (Eerste) Studentenconferentie over 'Volkseenheid' 1934
- Het Gemeenebest*, jrg. 1, nr. 1 + scriptie Christiaan Ruppert (incompleteet)
- Volkseenheid. Voordrachten gehouden op de Tweede Volkseenheid-Conferentie, in 1935*, Amsterdam / Mechelen z.j.

Doos 28

- m 1 Dossier eigen onderzoek, met vele kopieën uit allerlei archieven + 'n Jodenster¹
- m 2 Dossier dr. J.H. Becker, predikant voor de zending onder de Joden te Amsterdam, originele stukken uit 1943
- m 3 Interview met S.P. Tabaksblatt te Amersfoort²
- m 4 Scriptie E.H.J. Verweij, over de houding van de NH Kerk in WO II tov de Joden
- bu 1 Discussie in dagblad *Trouw*, met bijdragen van J. Ridderbos en anderen, 5 mei - 09 juli 1988

¹Zie ook G.C. Hovingh: 'Een stukje van een oor uit den muil van een leeuw', in *Jaarboek voor de geschiedenis enz.*, Jrg. 3, Kampen 1995, p. 16-46.

²Zie zijn *Bladen uit mijn levensboek (Verkenning en Bezinning* jrg. 13 (1979-1980) nr. 4), Kampen 1980.

- m 5 Discussie in dagblad *Trouw* en *Hervormd Nederland*, met bijdragen van J. Ridderbos en anderen, 19 oktober 1989 - 15 mei 1991
- m 6 Eigen reactie op scriptie A.A. Bekker over het Joodse probleem
- m 7 Correspondentie met Joh. Snoek
- s 2 Artikel van Joh. Snoek over de houding van het episcopaat
publicaties Snoek
- b 1 *The Grey Book*, Assen 1969
- b 2 *De Nederlandse kerken en de joden 1940-1945*, Kampen 1990
- b 3 Samen met J. Verkuyl: *Intern beraad in verband met de relatie tussen Kerk en Israël*, Kampen 1988
- s 3 Roon, G. van: 'The Dutch Protestants, the Third Reich and the Persecution of the Jews', in *Judaism and Christianity under the impact of National Socialism*, Jeruzalem 1987, p. 341-357 (kopie)
- s 4 Michman, Joseph: 'Some Reflections on the Dutch Churches and the Jews', in a.w. 349-352 (kopie)

Doos 29 Kerken en oorlog/vrede

Primaire bronnen

- Eerdmans, B.D. *Christendom en Ontwapening*, Leiden z.j.
- Graaf, S.G. de, *De Heilige Schrift, het Koninkrijk Gods en de oorlog*, 2e druk Sluis 1932
- , 'Het recht van den oorlog' serie artikelen in *De Reformatie* 06-09.1936
- G.J. Heering *De Kerk en haar Vredestaak*, Bolsward (1931)
- Militia Christi*, Arnhem 1936
- diverse brochures en overdrukken, 1940-1946
- Valk, M.H.A. v.d. *Bijbel, oorlog, vrede*, Baarn 1932
- Zijp, C.v.d.V. van *Ontwapening*, Den Haag z.j.

Secundaire bronnen

- Alphen, Michiel van (red.): *Kerk en Vredesbeweging*, Kampen 1982
- Berg, Henk van den en Ton Coppes: *Dominees in het geweer. Het christen-anti-militarisme van Kerk en Vrede 1924-1950*, Nijmegen 1982
- Christendom en oorlog. Gereformeerde stemmen over het oorlogsvraagstuk*, Kampen 1966
- Everts, Ph.P. en G. Walraven: *Vredesbeweging. Historische schets van de vredesbeweging in al haar varianten, invloed en vooruitzichten*, Utrecht/Antwerpen 1984
- Grandia, A.C. en H. van der Laan: *De Gereformeerden en het oorlogsvraagstuk*, Delft 1983
- Map met krantenknipsels en kopieën

Doos 30 Kerken en WO II: oecumene; Visser 't Hooft

- m 1 Dossier Visser 't Hooft: o.a. kopieën uit Henry P. van Dusen: 'What is the church doing?', London (1943); kopie van de Amerikaanse uitgave van J.H. Boas
- m 2 Scriptie J. Veenstra over Gereformeerde Bond
- m 3 Dossier Doopsgezinde Broederschap
- m 4 Dossier Rooms Katholieke Kerkprovincie
- m 5 P. Prins: 'Rondom het verzet der kerk', kopie

- m 6 Diverse stukken
- m 7 Overzicht van stukken over het kerkelijk verzet, aanwezig bij het RIOD
- b 1 H.J. (= J.H.) Boas: *Religious Resistance in Holland* London 1945 (= ongewijzigde herdruk van de uitgave uit 1944 die in New York verscheen)
- b 2 W.A. Visser 't Hooft: *Holländische Kirchendokumente*, Zürich 1944 (engelse vertaling: *The struggle of the Dutch Church for the maintenance of the Commandments of God in the Life of the State*, London 1944)
- b 3 —, *Droefenis en grootheid der kerk*, Nijkerk z.j.
- b 4 Laura Wyss: *Norwegische Kirchendokumente*, Zürich 1943

Doos 31 St. Michielsgestel + Dossiers Gijzelaars

- b 1 *Gedenkboek Gijzelaarskamp Beekvliet St. Michielsgestel*, Schiedam z.j.
- b 2 'Herstel en vernieuwing. Radiotoespraak van Zijne Excellentie Prof. Ir. W. Schermerhorn, Voorzitter van den Ministerraad, op 27 Juni 1945.
- b 3 Keizer, M.: *De gijzelaars van St. Michielsgestel. Een elite-beraad in oorlogstijd*, Alphen a/d Rijn 1979
- b 4 Blom, J.C.H.: *De gijzelaars van St. Michielsgestel en Haaren. Het dubbele gezicht van hun geschiedenis*, z.p. 1992
- b 5 Jansens, Saskia e.a.: *een Ruwe Hand in het Water. De gijzelaarskampen Sint-Michielsgestel en Haaren*, Amsterdam 1993
- m 1 Gijzelaars 1941 en volgende jaren (Schoorl, Buchenwald, St. Michielsgestel)
- m 2 Dossier H. Algra
- m 3 Dossier K. Dijk
- m 4 Diverse gijzelaars
- m 5 Dossier J.W. Noteboom
- m 6 Dossier H.M. Oldenhof

Doos 32 NSB & christendom/kerk (1933 t/m 1940)

- Hóóg het kruis*, uitgave Nenasu 1934
- Mogen katholieken lid zijn van de NSB?*, Enschede z.j.
- Graaf M. d'Ansembourg: *De Vastenbrief en de NSB*, 1934
- Wit-geel boek der NSB*, Utrecht 1936
- bu 1 J.P. de Valk: 'Italië, het Vaticaan en de NSB (1933-1937), kopie
- bu 2 J. Boddé en de Raad voor Kerkelijke Aangelegenheden
- m 1 Dossier Raad van Voorlichting
- m 2 Propaganda onder/door protestanten
- m 3 Dossier over beroep van NSB op Groen van Prinsterer
- m 4 Dossier over Orde van Getuigen voor Christus
- m 5 Dossier A. Gravesteijn
- b 1 Harmjan Dam: *De NSB en de kerken*, Kampen 1986
- bu 3-5 Correspondentie HJ Dam en J. Ridderbos

Doos 33, NSB-propaganda

- m 1 Organisatieschema etc
- m 2 Propagandamateriaal 1930-1940, originelen en kopieën
- m 3 Folder Kwik de fascistenjongen
- m 4 Publicaties (prof.) dr. R. van Genechten (origineel)

- m 5 Publicaties over de plaats van de vrouw
- m 6 Publicaties mr. H. Reydon
- m 7 Dr. H. Krekel: 'Die neue Aufgabe der Niederlande'
J.C. Nachenius: 'SS en religie'
- m 8a. Programma met Toelichting, 2 exemplaren, origineel
- b. Nationaal-socialistische (fascistische staatsleer)
- c. Brochure IV (origineel)
- d. Brochure V (origineel)
- m 9 Materiaal over de staatsleer; H.J. van Houten
- m 10 (Materiaal over) De bronnen van het Nederlandsche nationaal-socialisme
- m 11 Divers materiaal
- m 12 Dossier M.M. Rost van Tonningen
Verzameling brochures (origineel)

Doos 34 Onderzoek, eigen: Archieven

Amsterdam,
 Hist. Doc. Centrum Prot. Nederland (VU)
 Archief Grosheide, F.W.
 Archief Roon, G. van (kopieën 1932-1945)
 Int. Inst. voor Sociale Geschiedenis (ISG)
 Rijksinstituut voor Oorlogsdocumentatie (RvO of RIOD)
 algemeen
 NSB-archief
 dossier L. de Jong (m.n. ivm Schilder)
 dossier J. Zwaan
 Den Haag, Ministerie van Justitie
 Erlangen, Universiteit
 Kampen
 Archief ThU (Oudestraat)
 Gemeente-archief
 Walkate-archief
 Leusden, Synodaal Archief
 Utrecht
 Archief Aartsbisdom Utrecht
 RA
 Vlaardingen, Gereformeerde Kerk
 Zwolle
 Archief K. Schilder (correspondentie met W.G. de Vries)
 Rijks- en Gemeentearchief

Doos 35 Onderzoek, eigen: Correspondentie/interviews

Correspondentie/interview met
 Algra, H. [Zie dossier H. Algra in doos 31, Sint Michielsgestel.];
 Berkhof, H.; Berkouwer, G.C.; Boersema, B.A.; Boes-Reijmerink, G.; Bijlsma, R.; Diepenhorst, I.A.; Donner, A.M. & Donner-Mulder, D.A.; Dooren, J.P.; Gaaij Fortman, W.F.; Gerbrandy, S.; Hess, J.C.; Houwing, H.A.; Kaam, Ben van; Kamphuis, J.; Klei, Bert; Koole, J.L.; Ligt, Joh.; Nauta, D.; Oord, J. van; Overduin, J.; Polman, A.D.R.; Popma, S.J.; Puchinger, G.; Ruller, E. van; Rijnsdorp, C. (dossier); Scholten, G.J.; Strijd, Kr. (dossier Nelis! [Zie doos 12, 1944, map Nelis]); Verkuyl, J. en Winkel, J. te (dossier)

Map met correspondentie met andere informanten

- Doos 36   Onderzoek, eigen: Thema's**
- m 1   Fascisme, propaganda
  - m 2   Christendom en fascisme (leerhuis VU)
  - m 3   Oud en nieuw fascisme
  - m 4   Anti-semitisme, christendom en (1933-1945)
  - m 5   Barth-receptie
  - m 6   Bonhoeffer
  - m 7   Biografie
  - m 8   (Ex-)Calvinisten
  - m 9   Cultuur
  - m 10   Polemie
  - m 11   Politiek en kerk
  - m 12   Homoseksuelen en WO II
- Doos 37   Pers**
- m 1   RIOD 100, PG Arnhem circulairen verboden bladen en boeken, kopieën
  - m 2   Verbod Leidse Kerkbode, herfst 1940
  - m 3   Dossier A. Kaptein, + bundel kopieën [Zie doos 12, 1944, map Kaptein, A., juli/augustus 1944. Zie voor hem ook W. Fieret: *De Staatkundig Gereformeerde Partij.*]
  - m 4   Dossier G.H. Kersten¹
  - m 5   Dossier Roel Houwink
  - m 6   Krantenknipsels
  - m 7   idem
  - m 8   Jan H. Eekhout: *Sonnetten in de nacht*, gestencild (na 1945) + artikel over deze 'foute' schrijver
  - brochure   H.G.J. Verschuur: *De zuiveringschaos in de pers*, z.p./j. (=1946)
  - b 1   Drieveer, Jan en Jan Brauer: *Perszuivering. De Nederlandse pers 1944-1951*, Weesp 1984
  - b 2   Buijnsters, P.J.: *Het Nederlandse antiquariaat tijdens de Tweede Wereldoorlog*, Amsterdam 1997
- Doos 38   Protestantse aanhangers van fascisme en nationaal-socialisme**
[Zie dozen 17 en 42 voor W.Th. Boissevain en H.W. van der Vaart Smit.]
- m 1   Hervormd belijdend lid
  - m 2   Bruin, J.H.L. de
  - m 3   Hofstede, ds. G.
  - m 4   Hollander, J.²
  - m 5   Hylkema, dr. C.B.
  - m 6   Oosterbaan, N.
  - m 7   Roskam, E.J., biografisch materiaal
  - m 8   Roskam, publicaties en correspondentie
  - m 9   Roskam, publicaties
  - m 10   Roskam, materiaal over [Zie doos 1, 1933-1936, map Roskam.]

¹Zie voor hem: W. Fieret: *De Staatkundig Gereformeerde Partij. 1918-1948. Een bibliocratisch ideaal*, Houten 1990.

²J. Hollander deelt in 1935 mee, dat hij gereformeerd is. In de zomer van 1940 schreef hij een brochure *Het verraad der N.S.B.*, Amsterdam.

- m 11 Rutgers, F.L., correspondentie
 m 12 Visscher, dr. H.¹
 m 13 Wamelinck, J.H.H.

Doos 39 Publicaties 1940-1945

Kerkelijk²

- Bavinck, J.H., H. Kraemer en K.H. Miskotte: *Salve Rex*, Den Haag 1941 [lezingen NCSV-Amsterdam 18 november 1940]
 Bavinck, J.H.: *De toekomst van onze kerken*, z.p. 1943³
 Colijn, H.: *Op de grens van twee werelden*, Amsterdam 1940
 Dooren, G. van (red.): *'t Eeuwig Woord in onze tijd. Een bundel Schriftoverdenkingen*, Wageningen (1941)
 Dijk, K.: *Kerk en Politiek*, Franeker (1940) [verboden]
 —, *De strijd om de jeugd*, (Amersfoort) 1941
 Greijdanus, S.:
 Heeroma, K. & G. Kamphuis: *Pro Patria. De stem van Holland in Vaderlandsche verzen*, Den Haag 1941 (=1942)
 Jonker, Jac.: *God en het Wereldgebeuren*, Franeker 1941 [verboden]
 Kraemer, H.: *Quo vadimus* (Reeks 'Ons schild ende betrouwen', serie 1. nr. 5) Nijkerk (juli 1940) [verboden]
 —, *Blijvende opdracht*, Den Haag 1941
 —, *Het raadsel der geschiedenis*, Den Haag 1941 [verboden]
 —, *De nood der kerk. Empirisch en principieel*, Den Haag 1941
 —, *Het christelijk geloof en de moderne mensch*, Den Haag 1942
 Nawijn, E.I.F.: *Doorvechten! Oproep aan alle Christen-jongeren in Nederland*, Zutphen z.j. (kopie) [verboden]
 Prins, P. en H.A. Wiersinga: *Wat zal er van ons worden?*, Zutphen z.j. [verboden]
 Wiersma, J.T., F.J.C. Bretschneyder en H. van de Linde: *Het raadsel der Joden*, Amsterdam 1941 (kopie) [verboden]
 Tromp, D.: *Volksgenoot en naaste*, Den Haag 1941 (kopie) [verboden]

Politiek

- Brood en Bezinning. Corporatief en cultureel program van De Nederlandsche Unie*, z.p. (1940)
 Bruning, Henri: *Een hard en ernstig woord tot mr. Linthorst Homan, het Nederlandsche volk en de rechtsche fronten*, Bussum 1940
 Eijkman, J.: *Wij bouwen verder maar op welke grondslag?*, Amsterdam 1940 [verboden]
 Geer, J.D.: *De synthese in den oorlog*, Rotterdam 1942
 Hollander, J.: *Het verraad der N.S.B.*, Amsterdam (zomer 1940)
 Linthorst Homan, J.: *Aanpakken. Een hartekreet van een jongen Nederlander*, 3e druk Haarlem (1940)
 —, *In vaderlandschen zin. Een antwoord op veel critiek*, Haarlem (1940)

¹Zie: B.J. Wiegeraad: *Hugo Visscher 1864-1947. 'Een calvinist op eigen houtje'*, Leiden 1991.

²Zie voor overzichten van verboden publicaties: doos Persvrijheid, map Rijksinstituut voor Oorlogsdocumentatie 100, PG Arnhem.

³Zie Kamphuis, J.: *Zien in de toekomst. Een 'college ethiek' van prof. dr. K. Schilder in oorlogstijd en kerkstrijd*, Groningen 1979.

Pellicaan, J.C.: *Naar het gemaakt bestek*, uitgave Patrimoniomium 1941
 (W. Rip:) *Enkele beschouwingen over het calvinisme*, gestencild (1940)
 Scheeps, J.H.: *Door de kracht van het geloof. De taak der sociaal-democraten in dezen tijd*, Den Dolder (1940) [verboden]
 —, *Het misverstand der Ned.-Soc.-Werkgemeenschap*, Den Dolder 1940 [verboden]
 —, *Krachten die onsterfelijk zijn*, Den Dolder 1940 [verboden]
 —, *Ingenieur Anton Mussert door 'De Waag' gewogen*, Den Dolder 1940 [verboden]
 Scholten, Paul: *Het geloof in het Nederlandsche volksleven*, Amsterdam (1941)
 Stap. I.: *Wat hebben de bladen na 14 mei geschreven?*, Aalten (1940) [verboden]
Den vaderlant ghetrouwe. Dr. H.B. Wiardi Beckman. Prof. Mr. B.M. Telders. Prof. Mr. Paul Scholten, Haarlem 1940
 Veld, J. in 't.: 'Toespraak bij de opening van een Christelijk Militair Tehuis te Zaandam', 21 mei 1940 (met 'n portret van koningin Wilhelmina!)

Doos 40

Schilder, K. (1890-)

m 1 Persoonsgegevens
 m 2 Sigarenmakers in Kampen
 m 3 Gegevens over leerlingen gymnasium
 m 4 Studentenleven
 m 5 Pastorie
 m 6 Erlangen, briefwisseling met C. Veenhof
 m 7 Erlangen, aanvraag studieverlof etc.
 m 8 Briefwisseling K. Schilder - C. Veenhof
 m 9 Correspondentie K. Schilder - Chr. Teeuwen (kopieën én origine-len)

Doos 41

Socialisme contra nationaal-socialisme; dossier Scheeps

Dossier 1 Correspondentie met land. secr. P.v.d.A.
 s 1 Klijn, Annemieke: 'De houding van de belgische Werklieden Partij en de Sociaal Democratische Arbeiderspartij tegenover het nationaal-socialisme 1933-1937', doct. scriptie RUG 1981
 Kleijn, L.J. (ed.): *De Waarheid over Duitsland. De geschiedenis van den nationaal-socialistischen staatsgreep*, Amsterdam (Arbeiderspers) 1933
 'Marinus van der Lubbe. Proletariër of Provocateur?' z.p./j. (1933)
 Koos Vorrink: *De wolf in schaapsvacht. Wat staat er in het program van de N.S.B.?*, Amsterdam 1933
 M. Sluysen: *Buitenlands geld in Nederlands politiek. De waarheid omtrent Mussert's financiën*, Amsterdam 1935
 Mussert's veertien punten. z.p./j. (1935?)
Het plan van de arbeid
 b 1 *Het plan van de arbeid*, 4e druk Amsterdam 1935 [tijdens de bezetting verboden]

- b 2 Bella, S. de la: *Ordering van theorie naar practijk*, Amsterdam 1937
- contra**
- b 3 P.A. Diepenhorst: *Het plan van den arbeid*, Kampen 1936 (ARP)
- b 4 J.W. van Frankenhuyzen: *Het plan van den arbeid critisch getoetst*, 's-Gravenzande 1936 (ARP)
- b 5 Beekenkamp, C.: *Ordering*, Rotterdam z.j.
- m 1 Diverse krantenknipsels etc.
- J.H. Scheps**
- m 2 Dossier J.H. Scheps (13.07.1900-?) [van gereformeerde komaf!] +
- b 6 *De toekomst van de vakbeweging* Veertiende jaarboek voor het democratisch socialisme, Amsterdam 1993; hierin het artikel van Rob Hartmans: 'Een veldprediker in de politiek. J.H. Scheps', a.w. p. 139-175
- Doos 42 Van der Vaart Smit** [Zie doos 2, 1936-1939, map GS Amsterdam 1936, Van der Vaart Smit (uitgebreid dossier Zwijndrecht-Groote Lindt); map Ned. Christelijk Persbureau 1937-1938, kopieën en originelen. Doos 05 t/m 12.1940, map Van der Vaart Smit, juni t/m december 1940 Doos 1941/2, 2e gedeelte, map Van der Vaart Smit, augustus t/m december 1941 Doos 1943, map Van der Vaart Smit Doos 1945-1952, map Schilder contra Van der Vaart Smit.
- a. Stukken uit het persoonlijk archief van v.d. Vaart Smit**
- m 1 Excessen in kampen
- m 2 Nederlandsch Christelijk Persbureau
- m 3 Enquêtecommissie Regeringsbeleid (rol VdVS in mei 1940)
- m 4 Processen-verbaal
- m 5 Perszuivering
- m 6 Verweer v.d. Vaart Smit
- m 7 Stukken met betrekking op K. Schilder
- m 8 Diverse stukken
- m 9 Aantekeningen in gevangenschap
- m 10 Stukken met betrekking op J.H. Scheps
- m 11 Diverse processtukken
- m 12 Aantekeningen J. Ridderbos over zijn onderzoek in het Rijksinstituut voor Oorlogsdocumentatie
- m 13 Correspondentie J. Ridderbos met Van der Vaart Smit
- m 14 Idem met dochter Van der Vaart Smit
- m 15 Verzoek om informatie aan burgerlijke stand Ierseke
- m 16 Correspondentie over artikel in *Hervormd Nederland*
- m 17 Concept-artikel Ridderbos, met commentaar J. Veenhof
- m 18 Artikel J. Ridderbos in het *Jaarboek*
- m 19 Stukken (origineel) over radio-optreden VdVS op 17.01.1941 [Zie doos 7, 1941/1, 2e gedeelte; map Van der Vaart Smit, geheel 1941.]
- m 20 Aankondigingen van na-oorlogse publicaties
- b. Publicaties**
- Witboek betreffende het gebeurde in de Nederlandse internerings- en bewakingskampen enz.*, z.p./j.
- Kamptoestanden*, 5e druk Amsterdam 1976
- Wetenschappelijke Kritiek*, dl. I en II, Amsterdam 1975 en z.j.
- Stichting Nederlands Christelijk Persbureau*, (Amsterdam 1971)

- Doos 43   Varia**
- pak 1   Verdrag van München 1938, kranten van 24 september - 7 oktober 1938
- m 1   Propagandamateriaal geallieerden, afgeworpen door de R.A.F.
De Wervelwind. Maandblad voor vrijheid, waarheid en recht.
Verspreid door de R.A.F., jrg. 1 (1942) nr. 1-3, en 5 (origineel)
De Maand van de Grootte Ommekeer, zonder datum (1942)
Foto's van het Nederlandse koningshuis
De Vliegende Hollander, nr. 47 (04.09.1944), nr. 135
(02.05.1945) en laatste nummer (10.05.1945)
Woodward, E.L.: *De oorzaken van den oorlog*, Oxford 1944 (= 'Vrij Nederland Boekje')
- m 2   Publicaties bij de bevrijding
Van Koken en Stoken. Hou zadel, Den Haag z.j.
1945 Ons land uit lijden ontzet, Den Haag (1945)
Oranje Overwint!, uitgave De Geïllustreerde Pers, Amsterdam
- m 3   Boekenlegger OZO (= Oranje Zal Overwinnen); twee brochures, 'n margriet en 'n Hollandse leeuw
- pak 2   Krantenartikelen over deel-onderwerpen. Kranten en tijdschriften bij 'n lustrum van de bevrijding

Doos 44, Vrijmaking (1): Voorspel¹

- Algemeen**
- map   Correspondentie van/met o.a. G.M. den Hartogh en K. Schilder, 24.10.1941 - 04.08.1944; kopieën.
Briefwisseling tussen J. Ridderbos jr. en P.A.C. Schilder (Piet, zoon van Klaas Schilder), 29.05 - 30.12.1985.
- Schilder, K.**
- m 1   Overzichten van brieven Schilder, K., van 07.01.1942 tot 04.08.1944
- m 2   Schilder, K. aan Kerkeraad Kampen, brief dd October 1942; met begeleidende brief van A. Schilder, dd 31 October 1942, gestencild (origineel, twee versies). [1068]²
Schilder, K. aan Curatorium, brief dd 20 October 1942, doorslag (origineel).
Schilder, K. aan Kerkeraad Kampen, brief dd Januari / Februari 1943, met begeleidende brief van A. Schilder, ongedateerd; gestencild (origineel)³. [1070]
Kerkeraad Kampen, rapport commissie D. (= R.J. Dam c.s.), gestencild (kopie). [150]
Bavinck, C.B. e.a. aan Classis Zwolle, brief dd 22 April 1943; gestencild (kopie). [422]
'Citaat uit een brief van de kerk van Kampen enz.', dd Juni 1943; doorslag
- m 3   X (= Schilder, K.) aan Kerkeraad Enschede, brief dd 19 Januari 1943; gestencild (kopie).

¹Zie voor de nummers tussen [ ] : Gelderen. J. van, en R.H. Veldman: *Schisma 1944 in geschriften. Bibliografie over de geschillen in de Gereformeerde Kerken in Nederland (1936-1952)*, Kampen 1994.

²Ook gepubliceerd in Schilder, K. en P. Deddens: *Eerste- en Tweedehands gezag. Bijdrage tot de kennis der jongste kerkelijke procedure*, Groningen z.j. [1097]

³Ook gepubliceerd in Schilder en Deddens: *Eerste- en Tweedehands gezag*.

- m 4 Roorda, B. te Groningen aan Kerkeraad Groningen, brieven dd 24 Augustus 1943 en 10 September 1943; gedrukt (kopie). [1033 en 1034]
- m 5 Schilder, K. aan Generale Synode, brief dd 13 December 1943; gestencild (origineel), en gedrukt. [1071]
- m 6 Jasperse, P.¹ aan Generale Synode, brief dd 21 Februari 1944, kopie.
—, diverse gedrukte brieven uit 1944 [802, 788, 790, 793, 799].
- m 7 Schilder, K. aan Kerkeraden, brief dd 14 Januari 1944; gedrukt (origineel). [1073]
—, aan Kerkeraad Kampen, brief zonder datum; gedrukt. [1074]
Gereformeerde studenten Rijksuniversiteiten aan Generale Synode, brief dd 19 Februari 1944; gestencild (origineel).
Voorgedrukte brief aan Generale Synode, Maart 1944; gedrukt (origineel).
25 Studenten Kampen aan Generale Synode, brief dd 8 maart 1944; gestencild (origineel).
Studenten Kampen aan K. Schilder, brief dd 8 Maart 1944; gestencild (origineel).
Schilder, K. aan Generale Synode, brief dd 8 Maart 1944 (= ‘Bijlage (III) bij den brief d.d. 09.03.1944’); gestencild (origineel). [1075]
—, aan Generale Synode, brieven dd 09 en 08.03.1944, met een begeleidend schrijven ‘Dat ik niemand lichtelijk en onverhoord oordeele’ van S. Greijdanus’; gedrukt (kopie). [685]
—, aan Kerkeraden Kampen en Rotterdam-Delfshaven, brief dd 29 Maart 1944; doorslag. [1076]
—, aan Curatorium, brief dd 7 April 1944; stencil (origineel). [1077]
—, aan vriend, brief dd 11 April 1944, met begeleidende brief van W. Beudeker e.a. dd Juni 1944; gedrukt (kopie). [439]
Kerkeraad Kampen aan Kerkeraden, brief dd 22 April 1944; gedrukt (origineel). [151]
Schilder, K. aan Kerkeraden, brief dd 15 Mei 1944; gestencild (origineel), en een gedrukt exemplaar met begeleidend schrijven A. Vegter te Voorburg. [1079 en 1194]
- m 8 Dam, R.J. aan Kerkeraad Kampen, brief dd 17 Januari 1944; doorslag (kopie).
Dam, R.J. e.a. aan Generale Synode, brief dd 10 Maart 1944; gedrukt (kopie). [563]
—, *Rondom „1905”*. *Historische schets*, z.p., z.j. (=Juni 1944) [564].
Vijf stellingen betreffende leeringen, waarover in de Gereformeerde Kerken van Nederland in de laatste jaren verschil gevallen is, Kampen 1905.
- m 9 Buitenbos, H. te Enschede: *Beginselstrijd*, Enschede Augustus 1944; gedrukt (kopie). [549]
- m 10 Rapporten aan Generale Synode; gedrukt (kopie).
- m 11 *Acte van Vrijmaking of Wederkeer*, gedrukt (origineel). [398]

¹Zie voor hem: W.G. de Vries: *K. Schilder als gevangene en onderduiker*, Groningen 1977, p. 136vv.

- ‘Verslag van redevoeringen, uitgesproken op de vergadering van bezwaarden enz., Den Haag, 11 Augustus 1944’, en ‘Beknopt verslag enz.’; doorslag (kopie).
- Uitnodiging voor de bijeenkomst met K. Schilder op 27 Augustus 1944 te Den Haag; gestencild (kopie).
- Schilder, K.: ‘Hoofdzaken van de verbondsleer’; stenografisch verslag rede gehouden op 31 Augustus 1944; gestencild (origineel). [1083]
- Deddens, D.: *Uit de diepten. Verslagen van de Vrijmakingsvergadering en daarmee verbonden samenkomsten in augustus 1944*, Bedum 1994
- b 1 ’Toelichting op het synodebesluit tot schorsing van Prof. dr. K. Schilder’, gedrukt z.p./j. [362]
- b 2 ’Rapport in zake der verlangde opheffing van de over Prof. Schilder uitgesproken schorsing’, gedrukt z.p./j. [351]
- b 3 Spronsen, K.C.: *De waarheid luistert nauw. Nieuwe bijdrage tot de kennis der jongste kerkelijke procedure*, z.p./j. (bevat de tekst van vele brieven van K. Schilder). [1132]
- Greijdanus, S.
- m 1 brieven van/aan S. Greijdanus 1927-1945; o.a. twee ansichtkaarten aan J. Ridderbos (1927 en ?), verder kopieën.
- b 1 ’Verklaring van gevoelens’, gedrukt z.p./1943, met o.a. twee bezwaarschriften van S. Greijdanus. [885]
- m 2 Bezwaarschrift van S. Greijdanus, Kampen Mei 1943; gestencild (origineel).
- m 3 ’Korte bespreking van het praeadvies van Commissie I’; gedrukt z.p./j. [675]
- ‘Actueele vragen in verband met de wedergeboorte’; gedrukt z.p./j. [677]
- ‘De verklaring der synode van 1905 enz.’; gedrukt z.p./j. [678]
- ‘Snelle afloop als der wateren’; gedrukt z.p./j. [679]
- ‘De schorsing van Prof. dr. K. Schilder’; gedrukt z.p./j. En een andere versie, kopie. [680]
- ‘Zijn dan deze dingen alzo? enz.’; gedrukt z.p./j., kopie. [681]
- ‘Voetius over het gezag enz.’; gedrukt z.p./j. [682]
- ‘Brief van antwoord enz.’; gedrukt Kampen 12 Juni 1944. [683]
- ‘Dat ik niemand lichtelijk en onverhoord oordeele’; gedrukt z.p./j. [685]
- ‘De synodale vrede van 1905 verbroken enz.’; gedrukt z.p./j. [690]
- ‘Mijne schorsing enz.’; gedrukt z.p./j. [692]
- ‘Rapport inzake Prof. dr. S. Greijdanus’; gedrukt z.p./j. [350]
- m 4 Noorlandt, J.: ‘Dreigende gevaren. Open brief aan Prof. Dr. S. Greijdanus enz.’; gedrukt Leiden April 1944 [947]
- Baren, G. van, aan J. Noorlandt, brief dd 26.05.1944, kopie (kritisch over Schilder)
- Janse en Telder**
- m Dossier A. Janse te Biggekerke en ds. B. Telder te Breda; met o.a. tekst van Janse’s ‘Onze houding in dezen tijd’ en

‘Wereldnood’, preken van Telder [1150 en 1151] en van W.G.F. van Herwijnen [731].¹

Veer, M.B. van ‘t

- m Dossier Van ‘t Veer, met o.a. stukken van Bond van Gereformeerde Mannenverenigingen

Doos 45, Vrijmaking (2): Groningen, K. Schilder in

- b 1 J. Ridderbos: *Kerkscheuring. Een woord over de crisis in de Gereformeerde Kerken*, Kampen (1944) [1010]
- m 1 K. Schilder: reeks artikelen ‘Looze Kalk. Een wederwoord over de (zedelijke) crisis in de ‘Gereformeerde Kerken in Nederland’, vanaf november 1944 in negen afleveringen verschenen. [1086-1092]
- Een gestencilde uitgave van de eerste vier artikelen.
Zanden, L. van der: ‘Een nieuwe brochure’; gestencild, z.p./j. (1944) [1297]. En reactie van K. Schilder [1084 en 1089].
Praamsma, L.: ‘Een luidende Schel’; gedrukt, Stadskanaal December 1944. [994]
- b 2 Schilder, K.: *Looze Kalk. Een wederwoord over de (zedelijke) crisis in de ‘Gereformeerde Kerken in Nederland’*, 2e druk Groningen 1946. [1098]
- m 2 ‘Mededeelingen’, Gereformeerd Kerk Groningen (Vrijgemaakt); gestencild, 30.09.1944-26.05.1945 (originelen)
‘Mededeelingen van de Gereformeerde Kerken in de classis Groningen’ (Vrijgemaakt); gedrukt, 25.11.1944-30.06.1945 (incompleteet, originelen)
- m 3 Overzicht preekbeurten K. Schilder
Groningen-Stad (Vrijgemaakt), diversen; gedrukt en gestencild (originelen)
- m 4 Groningen-Stad (Synodaal), diversen; gestencild
- m 5 Enkele publicaties van K. Schilder:
‘Vredeswerk of Strijdmiddel?’ (maart 1945); gedrukt [1094]
‘De Paaschliturgie’; gedrukt; z.p. (Groningen) 1 April 1945; gedrukt (kopie)
‘Voortgaand bederf’ (voorjaar 1945); gedrukt [1096]
- m 6 enkele nummers van het blad *Reformatie-Stemmen*
- b 3 Heruitgave van de eerste jaargang van het blad *Reformatie-Stemmen* (27 nummers, 31 Augustus 1944 - 30 Augustus 1945), Amsterdam 1975²
- m 7 Correspondentie J. Ridderbos jr. en H.F. Teekens te Groningen (‘n vrijgemaakte chemicus die een eigen materiaal-verzameling maakte over het studentenverzet én de vrijmaking)
- b 3 C. Stam e.a.: *Belijnd verleden. Honderd jaar Groninger Kerkbode nader bekeken*, Groningen 1988

¹Zie Janse, A: *Aantekeningen over de schorsing van ds. Van Herwijnen* [767]; *De schorsing van ds. B. Telder te Breda* [768], en *15 april: ds. van Herwijnen predikant in de Geref. kerk van Rilland Bath* [769].

²Zie voor dit blad: Hooiveld, E.M.: ‘Vijf kerkelijke bladen in de oppositie’, in Harinck, G. en D.Th. Kuiper (red.): *Anderhalve eeuw protestantse periodieke pers*, Zoetermeer 1999 p. 157-183.

Doos 46, Zuivering

- b 1 *Praktische Fragen der Gemeindeverwaltung. Vortrag von Oberbürgermeister Althaus in der Zusammenkunft der national-sozialistischen Bürgermeister der Niederlande in Maastricht am 24. September 1942, Den Haag z.j.*
- b 2 Overzicht van de wijzigingen in ons staatsrecht (1940-1942), 3e druk Alphen a/d Rijn 1942
- b 3 *Officieele bekendmakingen enz. Mei 1940 t/m mei 1943, Den Haag z.j.*
- b 4 *Handboek Militair Gezag + Aanvullingen, z.p. april 1945*
- b 5 *Bijlagen bij Handboek Militair Gezag, z.p. april 1945*
- b 6 *Herstelwetgeving, dl. I, uitgave van het Militair Gezag*
- b 7 *Gehandhaafde Bezettingsregelingen enz., Den Haag z.j.*
- b 8 Groen, Koos: *Landverraad. De berechting van collaborateurs in Nederland, Weesp 1984*
- b 9 Romijn, Peter: *Snel, streng en rechtvaardig. Politiek beleid inzake de bestraffing en reclassering van 'foute' Nederlanders, 1945-1955, De Haan 1989*
- b 10 Mazurel, P.E.: *In naam van het recht. De Hoge Raad en de Tweede Wereldoorlog, Arnhem 1984*
- b 11 Sevenaer, C.M.O. van Nispen tot: *Waarom de Hoge Raad faalde, Zutphen z.j.*
- b 12 Pompe, W.P.J.: *Bevrijding. Bezetting. Herstel. Vernieuwing, Amsterdam 1945*
- b 13 *Toezicht. Tijdschrift voor en door medewerkers van de stichting Toezicht Politieke Delinquenten, slotnummer, december 1949*
- m 1 Uitgave bij het overlijden van A.A. Mussert

Doos 47, (On-)verwerkt verleden

- 'Goed' en 'Fout'**
- m 1 Dossier J.C.H. Blom; o.a. Inaugurele oratie: *In de ban van goed en fout? Wetenschappelijke geschiedschrijving over de bezettingstijd in Nederland, Bergen 1983*
- m 2 Krantenknipsels over problematiek goed en fout
- m 3 idem over Willem Aantjes en Sybren v.d. Zee
- m 4 idem over mensen met een fout verleden
- 'Gereformeerd verzetsboek'**
- m 1 Gereformeerde synode en het verzetsboek
- Schilder, K., artikelen over**
- m 1 Diverse artikelen in krant en kerkblad, o.a. van R.H. Bremmer
- m 2 Reeks artikelen van J.D. Boerkoel in *De Bazuin*, mei/juni 1960
- Schuldbelijdenis gereformeerde synode**
- s 1 Jager, Okke: 'Verkeerspolitie bij een kerkgebouw: de onafgewikkelde erfenis van 1944', Podiumbijdrage *Trouw* dd 07.11.1987 (+ 'n eerdere bijdrage van hem)
- m 1 Podium-artikel G. Puchinger, + reacties
- b 1 Mol, David en Peter van der Heijden: *De Nazaten. gereformeerden in de afgelopen vijftig jaar*, Kampen 1987 [hierin interview met G.C. Berkouwer, p. 53-60]
- b Het synodebesluit, met daarop volgende discussie in *Trouw*, met o.a. Podiumbijdrage Herman Ridderbos, plus vele brieven
- m 2 Overeem, E.: 'Achtergronden van een kerkscheuring', bijdrage aan het 6e Jaarboek (kopie)

Schilder-herdenkingen

- m 1 Veenhof, J.: 'Bij de dertigste sterfdag van K. Schilder', in *Gereformeerd Weekblad*, jrg. 34, nr. 34 en 36
- m 2 Congresmap 6 april 1990
- m 3 extra-nummer *Nederlands Dagblad*; artikel in *Hervormd Nederland* (5 juni 1993)

Vrijmaking-herdenking

- m 1 50 jaar Vrijmaking, 1994
- m 2 Congresmap '14 oktober 1994. 50 jaar Vrijmaking, Stadsgehoorzaal Kampen'

Hieronder volgen 2 aanvullingen uit 2000 en 2019. Dr. J. Ridderbos heeft zelf de inventaris geordend en beschreven. De aanvullingen zijn beschreven in de volgorde waarin de stukken zijn aangetroffen.

De publicaties zijn ertussen uitgehaald omdat ze elders te vinden zijn. Denk daarbij aan *Trouw* en het *Nederlands Dagblad*. Er zijn ook drie onderzoeken aangetroffen die uit 1937 dateren.

Dr J. Ridderbos heeft drie onderzoeken in oorlogstijd gedaan:

- het proefschrift over de Vrijmaking
- de Jodenvervolging in Assen
- de lotgevallen van predikanten in oorlogstijd

Het is mij niet duidelijk welke bronnen voor welk onderzoek zijn gebruikt. Vandaar dat ik geen verwijzing heb gemaakt naar de onderzoeken.

De nieuwe omslagen zijn doorlopend genummerd en niet meer per doos.

Doos 48

De nummers zijn inventarisnummers

1. Artikelen uit Schilders "de Reformatie" over de houding voor de oorlog ten opzichte van de Joden., 1933-1935.
1 omslag
2. Aantekeningen over de Gereformeerden en het Fascisme, 1935- 1952.
1 omslag
3. Stukken betreffende de zaak A. Kaptein, 1942-1945.
1 omslag
4. Brieven van H.H. Kuyper aan een waarde vriend. 1943
1 omslag
5. Stukken betreffende K. Schilder en het opkomend Nationaal Socialisme, 1945-1982.
1 omslag
6. Stukken betreffende K. Schilder en de Gereformeerde Kerken, 1952-1990.
1 omslag
7. Aantekeningen voor een college over K. Schilder, 1972-1977.

- 1 omslag
8. Stukken betreffende het uitlenen van stukken voor een tentoonstelling over K. Schilder en zijn betrekkingen tot de Duitsers, 1990-2003.
1 omslag
9. Correspondentie over de waarde van de Ridderbos verzameling, 1992-1999.
1 omslag
10. Conceptonderzoek naar de houding van de Gereformeerde Kerken en de Vrede, z.d.
1 omslag

Doos 49

11. Circulaires van de Generale Synode 1944 en de notulen van de particuliere Synode te Groningen 1835-1945, 1835-1946.
1 omslag
12. Stukken betreffende de houding van Schilder tot de NSB, 1933-1941.
1 omslag
13. Aantekeningen voor onderzoek naar K.J.H. Miskotte, 1937-1998.
1 omslag
14. Afschrift van de correspondentie over het geschil tussen H.H. Kuyper en K. Schilder 1941-1944.
1 omslag
15. Correspondentie van Generale synode over K. Schilder, 1941-1946.
1 omslag
16. Stukken betreffende het geschil tussen H.H. Kuyper en K. Schilder, 1944-1945.
1 omslag
17. Afschriften van correspondentie tussen J.H. Rietberg en K. Schilder, 1946.
1 omslag
18. Correspondentie van J. Ridderbos met A. Schipper over de afbeelding bij het door Ridderbos geschreven artikel in *Trouw* over de Vrijmaking van 22 januari 1983, 1982-1983
1 omslag
19. Correspondentie over archieven en publicaties, 1987-2001.
1 omslag
20. Correspondentie met H.J. Langeveld over diens promotie, 1989
1 omslag

21. Afschriften van verordeningen ontvangen door de Procureur Generaal in Arnhem om de publicatie van vooral Gereformeerde tijdschriften en bijeenkomsten te verbieden, 1940-1943 en een aantekening van Ridderbos over het echtpaar Goeree, z.d.
1 omslag

Doos 50

22. Stukken voor het onderzoek naar K.Schilder en D.H.Th. Vollenhoven met stukken uit de periode 1931-1947; artikel over G.Verrips met een artikel. 1931-1979.
1 omslag
23. Stukken betreffende het Fascisme en het Nationaal Socialisme in Europa. 1935-1982.
1 omslag

Doos 51

24. Stukken betreffende de verschillen van inzicht tussen H.H. Kuyper en K. Schilder, 1926-1978.
1 omslag
25. Correspondentie binnen de Gereformeerde Kerken over de oorlog, 1926-1994.
1 omslag
26. Stukken betreffende de NSB en Johan Hepp, 1936-1940.
1 omslag
27. 3 verslagen van onderzoeken naar de Kerk en de NSB, 1937.
1 omslag
28. Ingekomen brief van de Lutherse predikant A.K. van der Mey over Luther en het nationaal socialisme in "In de Waagschaal" en een reactie van J.J. Buskes, 1945-1946.
1 omslag
29. Artikelen betreffende de veranderende begrippen van collaboratie en verzet in de media. 1983-1988.
1 omslag
30. Stukken betreffende contacten in Nederland in het kader van het promotieonderzoek, 1986-1990.
1 omslag
31. Stukken betreffende predikanten die in de oorlog in Sachsenhausen, 1997.
1 omslag
32. Verzamelde gegevens zonder een duidelijk verband, z.d.

1 omslag

33. Aantekeningen van belangrijke publicaties in de Heraut, De Wachter en bij het RIOD gevonden publicaties, z.d.
1 omslag

Doos 52

34. Archief Calvinistische Studenten Beweging (CSB), 1927-1960. Met vooral stukken over congressen.
1 omslag
35. Het promotieonderzoek in de pers, 1989-1994.
1 omslag
36. Stukken betreffende de promotie van J. Ridderbos, 1994.
1 omslag
37. Ontvangst van het proefschrift “Een Strijd op Twee Fronten” in de Nederlandse pers, 1994-2001.
1 omslag
38. Ontvangst van “Een Kerk In Beroering” bij de pers, 1995.
1 omslag
39. Beschrijving van het onderzoek archief gevormd door J. Ridderbos. 1999.
1 omslag
40. Systematische catalogus van boeken uit/ over de periode 1933-1945 door J. Ridderbos, 1999.
1 omslag
41. De band tussen CSB en de familie Ridderbos in Kampen, 2010.
1 omslag
42. 2^e concept beschrijving van het archief van de Calvinistische Studenten Beweging, 2010.
1 omslag
43. Correspondentie over het CSB en de archieven, 2010-2016.
1 omslag